

Секція: Технічні науки

Онищенко Світлана Петрівна

*доктор економічних наук, професор,
Одеський національний морський університет
м. Одеса, Україна*

Мельник Олексій Миколайович

*старший викладач
Одеський національний морський університет
м. Одеса, Україна*

Корякін Костянтин Сергійович

*старший викладач
Одеський національний морський університет
м. Одеса, Україна*

СТУПЕНЬ МОРЕХІДНОСТІ СУДНА

Як відомо, морехідний стан судна це поняття, що регулюється міжнародними конвенціями, нормативно-правовими актами та договором морського перевезення, але не зважаючи на це воно має суттєві відмінності та повинно розглядається у прив'язці до певного контексту [1].

Згідно [2] перевізник зобов'язаний завчасно, до початку рейсу, привести судно в морехідний стан та забезпечити технічну придатність судна до плавання, таким чином якщо судно не відповідає заявленим з боку судновласника опису і характеристикам, або останні стали результатом невиконання договірних умов, його стан може бути визнаний як неморехідний що відповідно підкреслює контексте тлумачення цього терміну. Однак морехідний стан судна це насамперед сукупність властивостей, які забезпечують його експлуатацію за призначенням

відповідно до норм, критеріїв та вимог, встановлених класифікаційним товариством, що здійснює технічний нагляд над судном [3], тому морехідність судна визначається морехідними якостями такими як остійність, міцність, водонепроникність, непотоплюваність, плавучість і керованість [4]. Інакше кажучи, ступень морехідності судна - це комплекс властивостей, що забезпечують судну виконання свого призначення в заданих гідрометеорологічних умовах [5]. Цей ступень залежить від розмірів, архітектури, форми обводів корпусу, водотоннажності, співвідношення основних розмірів судна і параметрів морських хвиль, від інтенсивності і курсового кута хвилювання, швидкості судна і забезпечується рядом факторів:

- конструктивною складовою (форма корпусу; загальна і місцева міцність, герметичність, висота надводного борту);
- ступенем завантаження судна (забезпечення остійності та міцності для плавання у штормових умовах);
- людським фактором (діями екіпажу перед рейсом і під час морського переходу).

Морехідні якості визначають умови рівноваги або руху судна при дії на нього різних сил під час його експлуатації. Придатний технічний стан суден в умовах експлуатації, а також їх елементів (конструкцій, механізмів, пристроїв, апаратури, предметів постачання і інших об'єктів технічного спостереження) означає, що вони знаходяться в працездатному технічному стані тобто здатні виконувати задані їм функції, а експлуатаційні знос (пошкодження) знаходяться в межах, що гарантують нормальну експлуатацію на період, призначений судновими документами і немає небезпечних дефектів, а виявлені дефекти знаходяться в межах допустимих норм [6].

Таким чином з точки зору оцінки технічного стану судно може вважатися морехідним якщо повною мірою забезпечені його морехідні

якості але технічний стан окремо не визначає ступень морехідності судна оскільки судно повинно бути готове до безпечного перевезення певного виду вантажу, тобто здатне виконувати передбачені функції в установленій момент часу в певних географічних межах та згідно цільовому призначенню, що визначається техніко-експлуатаційними характеристиками судна.

Література

1. Маряшин В. Е. Мореходность судна, как ключевое условие договора морской перевозки груза в трамповом сообщении. Пробелы в российском законодательстве. Юридический журнал. 2013. 6). С. 131-133.
2. Кодекс торговельного мореплавства. 1995. Ст. 143, ч. 1.
3. Положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських подій із суднами; Наказ № 516, від 29.05.2006. Мінтрансв'язку України.
4. Жуков Ю. Д. Мореходные качества корабля. Николаев: Издательство Наваль, 2007. 144 с.
5. Вагущенко Л.Л., Вагущенко А.Л., Заичко С.И. Бортовые автоматизированные системы контроля мореходности. Одесса. ФЕНИКС, 2005. 272 с.
6. Определение технического состояния, Пункт 6.10, Правила освидетельствования судов // Регістр судноплавства України, Київ, 2012.